

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بازنمایی آسیب‌های اجتماعی

در روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری و تحلیلی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی
دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها
مرداد ۱۳۹۸

بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های

خبری - تحلیلی کشور

با تلاش همکاران واحد پژوهش دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها

فهرست مطالب

۴	فصل اول: کلیات تحقیق
۵	چکیده
۶	مقدمه
۹	فصل دوم: نتایج پژوهش

فهرست جداول

۱۰	جدول شماره ۱، فراوانی بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌ها
۱۲	جدول شماره ۲، فراوانی آسیب‌های اجتماعی
۱۳	جدول شماره ۳، بازنمایی آسیب اجتماعی «طلاق» در رسانه‌ها
۱۴	جدول شماره ۴، بازنمایی آسیب اجتماعی «اعتیاد» در رسانه‌ها
۱۴	جدول شماره ۵، بازنمایی آسیب اجتماعی «حاشیه‌نشینی» در رسانه‌ها
۱۵	جدول شماره ۶، بازنمایی آسیب اجتماعی «مفاسد اخلاقی» در رسانه‌ها
۱۵	جدول شماره ۷، بازنمایی آسیب اجتماعی «کودکان کار» در رسانه‌ها
۱۶	جدول شماره ۸، بازنمایی آسیب اجتماعی به تفکیک رسانه
۱۷	جدول شماره ۹، فراوانی سبک مطالب
۱۸	جدول شماره ۱۰، بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در نیمه اول تیرماه
۱۹	جدول شماره ۱۱، بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در تیترو روزنامه‌ها
۱۹	جدول شماره ۱۲، فراوانی استفاده از تصویر
۲۰	جدول شماره ۱۳، فراوانی منبع مطالب
۲۱	جدول شماره ۱۴، فراوانی ذی‌نفعان آسیب‌های اجتماعی
۲۲	جدول شماره ۱۵، رویکرد مطالب به سیاست‌های دولت در زمینه آسیب اجتماعی
۲۲	جدول شماره ۱۶، رویکرد دولت به تفکیک آسیب‌های اجتماعی
۲۳	جدول شماره ۱۷، بازنمایی نگاه دولت به حل آسیب‌های اجتماعی به تفکیک رسانه

فصل اول

کلیات تحقیق

چکیده

مطالعه حاضر به بررسی بازنمایی مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در ۱۶ روزنامه سراسری، ۴ خبرگزاری و ۴ پایگاه خبری - تحلیلی در بازه زمانی اول تا پانزدهم تیر ماه ۱۳۹۸ می‌پردازد. برای نیل به این هدف از روش تحلیل محتوای کمی برای واکاوی روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی استفاده شده است. هدف این پژوهش شناخت میزان، نحوه، چگونگی انعکاس و بازنمایی مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی شناخت شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی است.

بررسی کمی روزنامه‌ها نشان‌دهنده آن است که روزنامه‌های ایران، خراسان و همشهری رتبه‌های نخست در انعکاس مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی را در مقایسه با سایر روزنامه‌ها به خود اختصاص داده‌اند. خبرگزاری‌های ایسنا، تسنیم و ایرنا در مقایسه با سایر خبرگزاری‌ها به میزان بیشتری به بازنمایی آسیب‌های اجتماعی اهتمام داشته‌اند. پایگاه خبری و تحلیلی عصر ایران در مقایسه با سایر پایگاه‌های خبری و تحلیلی به میزان بیشتری به بازنمایی مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی پرداخته است. از میان پنج آسیب اجتماعی مورد مطالعه اعتیاد، طلاق و کودکان کار بیشتر مورد توجه رسانه‌های مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در بررسی شاخص‌های مربوط به طلاق، علل و پیامدهای اجتماعی طلاق بازنمایی بیشتری در رسانه‌های مورد مطالعه داشته است. علل و پیامدهای اجتماعی اعتیاد و بازپروری و درمان معتادان دو شاخصی هستند که در بحث آسیب اجتماعی اعتیاد بیشتر مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفته است. در بررسی آسیب حاشیه‌نشینی، پیامدهای اقتصادی حاشیه‌نشینی و حاشیه‌نشینی و توسعه شهری انعکاس بیشتری در مقایسه با سایر شاخص‌های حاشیه‌نشینی در رسانه‌ها داشته است. تجاوز به عنف از شاخص‌های مفاسد اخلاقی انعکاس بیشتری در رسانه‌های مورد مطالعه داشته است. همچنین در بررسی شاخص‌های مربوط به بحث کودکان کار، چالش‌های اجتماعی کودکان کار بیشتر مورد توجه رسانه‌های مورد بررسی بوده است. در بررسی سبک‌های مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی مطالب در سبک ژورنالیستی گزارش و مصاحبه بازنمایی بیشتر در رسانه‌های مورد بررسی داشته است. در بررسی رویکرد ارزشی مطالب نسبت به سیاست‌های دولت در قبال آسیب‌های اجتماعی نگاه بدون قضاوت ارزشی و نگاه منفی نسبت به سیاست‌های دولت در قبال آسیب‌های اجتماعی رتبه اول و دوم را به خود اختصاص داده‌اند. در بررسی تفکیکی آسیب‌ها نگاه منفی به سیاست‌های دولت در قبال آسیب‌های اجتماعی به موضوع حاشیه‌نشینی اختصاص دارد. همچنین مطالب با رویکرد، نگاه مثبت به سیاست‌های دولت به موضوع کودکان کار اختصاص دارد.

مقدمه

آسیب‌های اجتماعی از دیرباز در جامعه بشری مورد توجه اندیشمندان بوده است. همزمان با گسترش انقلاب صنعتی و گسترش دامنه نیازمندی‌ها، محرومیت‌های ناشی از عدم امکان برآورده شدن خواست‌ها و نیازهای زندگی موجب گسترش شدید و دامنه‌دار فساد، عصیان، تبه‌کاری، سرگردانی، دزدی و انحراف جنسی و دیگر آسیب‌ها شده است. مطالعه انحرافات و کجروی‌های اجتماعی و به اصطلاح، آسیب‌شناسی اجتماعی (Social Pathology) عبارت است از مطالعه و شناخت ریشه بی‌نظمی‌های اجتماعی. در واقع، آسیب‌شناسی اجتماعی مطالعه و ریشه‌یابی بی‌نظمی‌ها، ناهنجاری‌ها و آسیب‌هایی نظیر اعتیاد، طلاق، کودکان کار، مفاسد اجتماعی و...، همراه با علل و شیوه‌های پیش‌گیری و درمان آن‌ها و نیز مطالعه شرایط بیمارگونه و نابسامانی اجتماعی است. در این راستا یکی از رسالت‌های رسانه‌ها شناسایی و معرفی این آسیب‌های اجتماعی به همگان است.

اهداف پژوهش

هدف اصلی این پژوهش شناخت و بررسی نحوه انعکاس و بازنمایی مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در بازه زمانی اول تا پانزدهم تیر ۱۳۹۸ در روزنامه‌های سراسری، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی است. در این پژوهش به دنبال آن هستیم تا با تحلیل محتوای قالب‌های مطالب رسانه‌های مورد بررسی، ضمن شناخت مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی مورد توجه در این رسانه‌ها به شناختی کلی نسبت به عملکرد روزنامه‌های سراسری، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی دست یابیم.

این پژوهش در صدد دستیابی به اهداف فرعی زیر است:

- شناخت چگونگی بازنمایی و انعکاس مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در روزنامه‌های سراسری، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی.
- شناخت محتوا و موضوع‌های مربوط به آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد مطالعه.

- شناخت شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان روزنامه‌های سراسری، خبرگزاری و پایگاه‌های خبری - تحلیلی.
- شناخت و بررسی سبک مطالب در نحوه بازنمایی مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی.
- شناخت و بررسی رویکرد مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد مطالعه.

پرسش‌های پژوهش

این پژوهش برای پاسخگویی به سؤال‌های زیر انجام می‌شود:

- سهم هر یک از روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی در انعکاس آسیب‌های اجتماعی در بازه زمانی مورد مطالعه چه میزان است؟
- مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی بیشتر حول چه محورهایی است؟
- مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی بیشتر با کدام سبک ژورنالیستی (مقاله، مصاحبه، گزارش و ...) منتشر شده است؟
- در مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی سازمان‌های ذی‌نفع کدام سازمان‌ها هستند؟

جامعه‌آماری

جامعه آماری که به آن جمعیت آماری نیز گفته‌اند به مجموعه افراد یا عناصر (بستگی به موضوع تحقیق دارد) که دارای ویژگی یا ویژگی‌های مشترکی هستند و تحقیق در مورد آنها انجام می‌شود گفته می‌شود.

جامعه آماری تحلیل محتوا با توجه اهداف مشخص می‌شود یکی از مهم‌ترین اهداف پژوهش حاضر شناسایی و بررسی تفاوت بین بازنمایی و برجسته‌سازی مطالب مربوط به سال رونق تولید داخلی در روزنامه‌های سراسری، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی مورد مطالعه است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۶ روزنامه سراسری کشور، ۴ خبرگزاری فعال و ۴ پایگاه خبری - تحلیلی است. مبنای انتخاب این رسانه‌ها، آخرین رتبه بندی‌های اعلام شده از سوی معاونت مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی و همچنین در دسترس بودن آرشیو روزنامه‌های مورد مطالعه است. روزنامه‌های انتخابی برای این پژوهش عبارت‌اند از: *ایران، اطلاعات، آفتاب یزد، جام جم، آرمان، جوان، خراسان، همشهری، ابتکار، فرهیختگان، کیهان، شرق، جمهوری اسلامی، صدای اصلاحات، مردم‌سالاری و اعتماد*.

خبرگزاری‌های انتخابی برای این تحقیق عبارت‌اند از: *ایسنا (خبرگزاری دانشجویان ایران)، تسنیم، مهر و ایرنا*.

پایگاه‌های خبری - تحلیلی برای این پژوهش عبارت‌اند از: *تابناک، عصر ایران، خبرآنلاین و الف*.

روش نمونه‌گیری

در اصطلاح آماری، مقادیری که مشخصات نمونه را نشان می‌دهد، شاخص نمونه‌ای یا آماره نمونه‌ای می‌خوانند. از آنجا که جامعه آماری این پژوهش ۱۶ عنوان روزنامه سراسری، ۴ عنوان خبرگزاری فعال کشور و همچنین ۴ عنوان پایگاه خبری - تحلیلی بازه زمانی اول تا پانزدهم تیر ماه ۱۳۹۸ است، لذا تمام شماره‌های روزنامه‌های ذکر شده و تمام ساعات به روزرسانی اخبار و مطالب در خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی مورد بررسی قرار گرفت. به عبارت بهتر اصطلاحاً جامعه آماری تمام شمارش هدفمند است. لازم به ذکر است بازه زمانی این پژوهش اول تا پانزدهم تیر ماه ۱۳۹۸ است. هدف از انتخاب این تاریخ اهمیت یافتن بحث آسیب‌های اجتماعی برای دست‌اندرکاران حوزه رسانه و سایر مسئولین و شناخت عملکرد رسانه‌ها در حوزه بحث آسیب‌های اجتماعی است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تحلیل محتوای کمی دستورالعمل کدگذاری بر مبنای موضوع و اهداف تحقیق تهیه شده و بر مبنای آن مطالب مورد نظر از روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری - تحلیلی استخراج و کدگذاری شده است. سپس کدهای مطالب در برنامه آماری SPSS که برای تحقیق‌های اجتماعی به کار می‌رود وارد شده و پس از آماده‌سازی و پردازش داده‌ها تجزیه و تحلیل اطلاعات انجام شد. در مطالعه حاضر تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی انجام گرفته است.

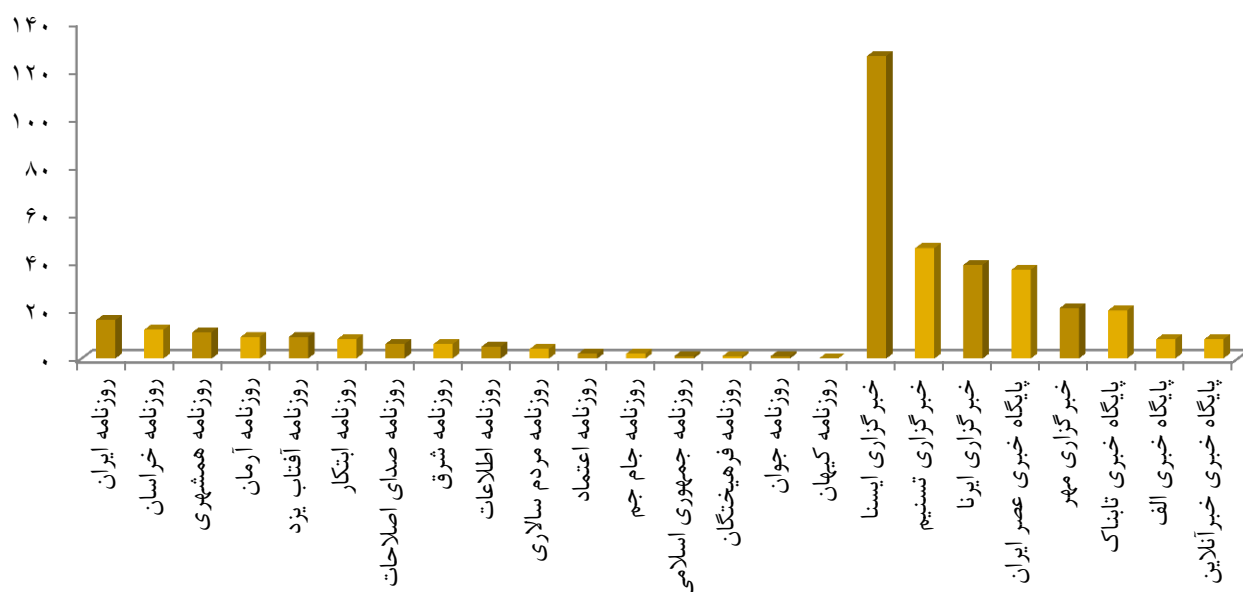
فصل دوم

نتایج پژوهش

جدول شماره ۱. فراوانی بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌ها

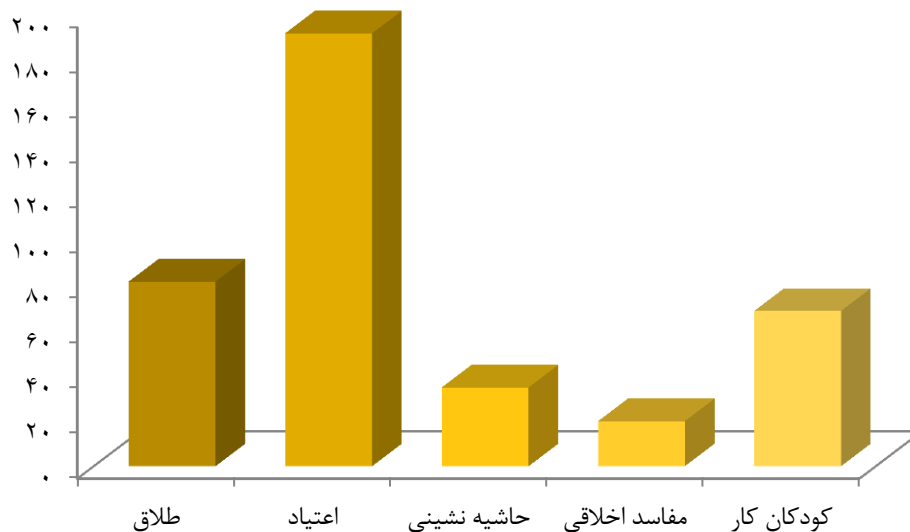
درصد	فراوانی	رسانه
۴.۰۲	۱۶	روزنامه ایران
۳.۰۲	۱۲	روزنامه خراسان
۲.۷۶	۱۱	روزنامه همشهری
۲.۲۶	۹	روزنامه آرمان
۲.۲۶	۹	روزنامه آفتاب یزد
۲.۰۱	۸	روزنامه ابتکار
۱.۵۱	۶	روزنامه صدای اصلاحات
۱.۵۱	۶	روزنامه شرق
۱.۲۶	۵	روزنامه اطلاعات
۱.۰۱	۴	روزنامه مردم‌سالاری
۰.۵۰	۲	روزنامه اعتماد
۰.۵۰	۲	روزنامه جام جم
۰.۲۵	۱	روزنامه جمهوری اسلامی
۰.۲۵	۱	روزنامه فرهیختگان
۰.۲۵	۱	روزنامه جوان
۰.۰۰	۰	روزنامه کیهان
۳۱.۶۶	۱۲۶	خبرگزاری ایسنا
۱۱.۵۶	۴۶	خبرگزاری تسنیم
۹.۸۰	۳۹	خبرگزاری ایرنا
۹.۳۰	۳۷	پایگاه خبری عصر ایران
۵.۲۸	۲۱	خبرگزاری مهر
۵.۰۳	۲۰	پایگاه خبری تابناک
۲.۰۱	۸	پایگاه خبری الف
۲.۰۱	۸	پایگاه خبری خبرآنلاین
۱۰۰	۳۹۸	کل

جدول و نمودار شماره ۱ بیانگر میزان بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی است. از میان روزنامه‌های مورد بررسی ایران، خراسان، همشهری، آرمان و آفتاب یزد به ترتیب روزنامه‌هایی هستند که بیشترین بازنمایی شاخص‌های آسیب‌های اجتماعی را در میان سایر روزنامه‌های مورد بررسی داشته‌اند. داده‌های جدول بیانگر آن است که از میان خبرگزاری‌هایی که در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته‌اند خبرگزاری ایسنا با اختلاف زیادی نسبت به سایر خبرگزاری‌های دیگر بیشترین بازنمایی شاخص‌های آسیب‌های اجتماعی را داشته است. از سوی دیگر عصر ایران و تابناک به ترتیب پایگاه‌های خبری - تحلیلی هستند که در مقایسه با سایر پایگاه‌های خبری - تحلیلی بیشترین بازنمایی شاخص‌های مربوط به آسیب‌های اجتماعی را داشته‌اند. لازم به ذکر است در بازه زمانی مورد مطالعه روزنامه کیهان مطلبی با موضوع آسیب‌های اجتماعی چاپ و منتشر نکرده است.

جدول شماره ۲. فراوانی آسیب‌های اجتماعی

درصد	فراوانی	آسیب‌های اجتماعی
۲۰.۶۰	۸۲	طلاق
۴۸.۲۴	۱۹۲	اعتیاد
۸.۷۹	۳۵	حاشیه نشینی
۵.۰۳	۲۰	مفاسد اخلاقی
۱۷.۳۴	۶۹	کودکان کار
۱۰۰.۰۰	۳۹۸	کل

جدول و نمودار شماره ۲ بیانگر فراوانی بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی است. از میان ۵ آسیب اجتماعی مورد مطالعه در رسانه‌ها مورد بررسی اعتیاد با ۴۸/۲۴ درصد، طلاق با ۲۰/۶۰ درصد و کودکان کار با ۱۷/۳۴ درصد به ترتیب آسیب‌هایی هستند که بیشترین بازنمایی در رسانه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. داده‌های جدول حاکی از آن است که آسیب اجتماعی مفاسد اخلاقی با ۵/۰۳ درصد نسبت به سایر آسیب‌های اجتماعی کمترین بازنمایی را در رسانه‌های مورد مطالعه داشته است.

جدول شماره ۳. بازنمایی آسیب اجتماعی «طلاق» در رسانه‌ها

درصد	فراوانی	طلاق
۴۰.۹۶	۳۴	علل و پیامدهای اجتماعی طلاق
۹.۶۴	۸	علل و پیامدهای اقتصادی طلاق
۱.۲۰	۱	علل و پیامدهای فرهنگی طلاق
۲۶.۵۱	۲۲	علل و پیامدهای روانشناختی طلاق
۳.۶۱	۳	طلاق‌های زود هنگام
۱.۲۰	۱	طلاق در میان سلبریتی‌ها
۲.۴۱	۲	ابعاد جمعیت شناختی طلاق
۱.۲۰	۱	ابعاد حقوقی طلاق
۱۰۰	۸۳	کل

جدول شماره ۳ فراوانی بازنمایی شاخص‌های مربوط به طلاق در رسانه‌های مورد بررسی را نشان می‌دهد. در بررسی دادها آمار بیانگر آن است که علل و پیامدهای اجتماعی طلاق و علل و پیامدهای روانشناختی طلاق دو گزاره‌ای هستند که بیشترین بازنمایی را در خصوص طلاق در رسانه‌ها داشته‌اند. از سوی دیگر علل و پیامدهای اقتصادی طلاق از دیگر گزاره‌های مورد توجه رسانه‌ها در خصوص طلاق است. لازم به ذکر است سه گزاره علل و پیامدهای فرهنگی طلاق، طلاق در میان سلبریتی‌ها و ابعاد حقوقی طلاق کمترین بازنمایی در رسانه‌ها را داشته است.

جدول شماره ۴. بازنمایی آسیب اجتماعی «اعتیاد» در رسانه‌ها

اعتیاد	فراوانی	درصد
اعتیاد زنان	۱	۰.۵۲
اعتیاد کودکان و نوجوانان	۲۹	۱۵.۰۳
علل و پیامدهای اجتماعی اعتیاد	۳۴	۱۷.۶۲
علل و پیامدهای اقتصادی اعتیاد	۱۳	۶.۷۴
علل و پیامدهای روانشناختی اعتیاد	۱۷	۸.۸۱
بازپروری و درمان اعتیاد	۳۴	۱۷.۶۲
توزیع و کشف مواد مخدر	۳۳	۱۷.۱۰
کل	۱۹۳	۱۰۰

جدول شماره ۴ بیانگر فراوانی بازنمایی گزاره‌های مربوط به اعتیاد در رسانه‌های مورد مطالعه است و نشان می‌دهد علل و پیامدهای اجتماعی اعتیاد، بازپروری و درمان اعتیاد، توزیع و کشف مواد مخدر، اعتیاد کودکان و نوجوانان، و علل و پیامدهای روانشناختی اعتیاد گزاره‌هایی هستند که در مقایسه با سایر گزاره‌ها در رسانه‌های مورد بررسی بازنمایی بیشتری داشته‌اند.

جدول شماره ۵. بازنمایی آسیب اجتماعی «حاشیه‌نشینی» در رسانه‌ها

حاشیه‌نشینی	فراوانی	درصد
پیامدهای اجتماعی حاشیه‌نشینی	۱	۲.۷۸
پیامدهای اقتصادی حاشیه‌نشینی	۱۱	۳۰.۵۶
حاشیه‌نشینی و توسعه شهری	۱۱	۳۰.۵۶
حاشیه‌نشینی و خدمات شهری	۴	۱۱.۱۱
کل	۳۶	۱۰۰

جدول شماره ۵ بیانگر ۴ گزاره حاشیه‌نشینی در رسانه‌های مورد مطالعه است چنانچه جدول فوق نشان می‌دهد از میان گزاره‌های مورد بررسی حاشیه‌نشینی دو گزاره پیامدهای اقتصادی حاشیه‌نشینی و حاشیه‌نشینی و توسعه شهری موضوع‌هایی هستند که مورد توجه رسانه‌های مورد بررسی قرار گرفتند. لازم به ذکر است گزاره پیامدهای اجتماعی حاشیه‌نشینی کمترین بازنمایی را در رسانه‌های مورد بررسی را به خود اختصاص داده است.

جدول شماره ۶. بازنمایی آسیب اجتماعی «مفاسد اخلاقی» در رسانه‌ها

مفاسد اخلاقی	فراوانی	درصد
کودک آزاری	۴	۲۰
تجاوز به عنف	۵	۲۵
ارتباط نامتعارف جوانان و نوجوانان	۴	۲۰
خیانت در زندگی زناشویی	۴	۲۰
روسپیگری و فحشا	۳	۱۵
کل	۲۰	۱۰۰

جدول شماره ۶ میزان بازنمایی مؤلفه‌های مربوط به مفاسد اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی، را نشان می‌دهد. آمار جدول گویای آن است که تجاوز به عنف، کودک آزاری، ارتباط نامتعارف جوانان و نوجوانان و خیانت در زندگی زناشویی از گزاره‌های مورد توجه رسانه‌ها در ارتباط با موضوع مفاسد اجتماعی است. مطالب مربوط به روسپیگری و فحشا کمترین بازنمایی را در خصوص مفاسد اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی در بازه مورد مطالعه داشته است.

جدول شماره ۷. بازنمایی آسیب اجتماعی «کودکان کار» در رسانه‌ها

کودکان کار	فراوانی	درصد
سازمان‌های مردم نهاد حمایت از کودکان کار	۱۷	۲۴.۶۴
ابعاد قانونی و حقوقی کار کودکان	۱۴	۲۰.۲۹
معیشت زندگی و خانواده کودکان کار	۱۳	۱۸.۸۴
چالش‌های اجتماعی کودکان کار	۲۴	۳۴.۷۸
سوه استفاده نهادها و سازمان‌ها از کودکان کار	۱	۱.۴۵
کل	۶۹	۱۰۰

جدول شماره ۷ بیانگر فراوانی بازنمایی گزاره‌های مربوط به کودکان کار که در رسانه‌ها بازتاب داشته است را نشان می‌دهد. رسانه‌ها به گزاره چالش‌های اجتماعی کودکان کار توجه بیشتری داشته و این موضوع رتبه نخست جدول را به خود اختصاص داده است. بررسی جدول گویای آن است که گزاره‌های سازمان‌های مردم نهاد برای حمایت از کودکان کار، ابعاد حقوقی و قانونی کار کودکان و معیشت زندگی و خانواده کودکان کار از دیگر موضوع‌های مورد توجه رسانه‌ها در خصوص کودکان کار بوده است.

جدول شماره ۸. بازنمایی آسیب اجتماعی به تفکیک رسانه

کل	کودکان کار	مفاسد اخلاقی	حاشیه نشینی	اعتیاد	طلاق	آسیب اجتماعی به تفکیک رسانه
۱۶	۶	۳	۰	۵	۲	روزنامه ایران
۱۲	۳	۱	۰	۷	۱	روزنامه خراسان
۱۱	۰	۱	۳	۵	۲	روزنامه همشهری
۹	۱	۰	۰	۶	۲	روزنامه آرمان
۹	۲	۱	۰	۴	۲	روزنامه آفتاب یزد
۸	۲	۰	۱	۵	۰	روزنامه ابتکار
۶	۲	۱	۰	۲	۱	روزنامه صدای اصلاحات
۶	۱	۰	۰	۵	۰	روزنامه شرق
۵	۲	۰	۰	۱	۲	روزنامه اطلاعات
۴	۳	۰	۰	۱	۰	روزنامه مردم سالاری
۲	۱	۰	۰	۱	۰	روزنامه اعتماد
۲	۰	۰	۰	۲	۰	روزنامه جام جم
۱	۰	۰	۱	۰	۰	روزنامه جمهوری اسلامی
۱	۱	۰	۰	۰	۰	روزنامه فرهیختگان
۱	۰	۰	۰	۰	۱	روزنامه جوان
۰	۰	۰	۰	۰	۰	روزنامه کیهان
۱۲۶	۱۰	۳	۷	۷۵	۳۱	خبرگزاری ایسنا
۴۶	۱۲	۱	۶	۱۷	۱۰	خبرگزاری تسنیم
۳۹	۶	۲	۷	۱۹	۵	خبرگزاری ایرنا
۳۷	۹	۰	۴	۱۷	۷	پایگاه خبری عصرایران
۲۱	۲	۰	۳	۹	۷	خبرگزاری مهر
۲۰	۳	۵	۱	۴	۷	پایگاه خبری تابناک
۸	۰	۲	۲	۳	۱	پایگاه خبری الف
۸	۳	۰	۰	۴	۱	پایگاه خبری خبرآنلاین
۳۹۸	۶۹	۲۰	۳۵	۱۹۲	۸۲	کل

جدول شماره ۸ بیانگر میزان بازنمایی مؤلفه‌های مربوط به ۵ آسیب اجتماعی مورد مطالعه به تفکیک روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری و تحلیلی است. در یک نگاه اجمالی به جدول متوجه می‌شویم که روزنامه‌های خراسان و آرمان در مطالب خود به موضوع اعتیاد و روزنامه ایران به آسیب اجتماعی کودکان کار توجه خاصی نشان داده‌اند. داده‌های جدول در خصوص بررسی خبرگزاری‌ها نشان می‌دهد که هر چهار خبرگزاری مورد مطالعه بیشترین توجه و بازنمایی را به موضوع اعتیاد داشته‌اند. برای خبرگزاری ایسنا و و مهر رتبه دوم اختصاص دارد به موضوع طلاق و خبرگزاری‌های تسنیم و ایرنا رتبه دوم خود را اختصاص داده‌اند به موضوع کودکان کار. بررسی پایگاه‌های خبری و تحلیلی نشان می‌دهد که سه پایگاه عصرایران، خبرآنلاین و الف بیشترین بازنمایی را در خصوص موضوع اعتیاد داشته‌اند. پایگاه تابناک بیشترین بازنمایی در خصوص موضوع طلاق داشته است.

جدول شماره ۹. فراوانی سبک مطالب

سبک	فراوانی	درصد
گزارش	۳۱۱	۷۸.۱۴
مقاله و یادداشت	۲۶	۶.۵۳
مصاحبه	۵۱	۱۲.۸۱
سر مقاله	۳	۰.۷۵
گزارش تصویری و فیلم	۷	۱.۷۶
کل	۳۹۸	۱۰۰

جدول شماره ۹ بیانگر سبک بازنمایی مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی است و نشان می‌دهد که بیش از نیمی از مطالب و یا به عبارت دقیق‌تر ۷۸/۱۴ درصد مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی به سبک گزارش بازنمایی شده‌اند. ۱۲/۸۱ درصد از مطالب در سبک نوشتاری مصاحبه در رسانه‌های مورد بررسی چاپ و منتشر شده است. از سوی دیگر ۶/۵۳ درصد مؤلفه‌های آسیب اجتماعی به سبک یادداشت و مقاله در رسانه‌های مورد بررسی چاپ و منتشر شده است.

جدول شماره ۱۰. بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در نیمه اول تیرماه

روز و ایام هفته	فراوانی	درصد
شنبه ۱ تیر	۳۱	۷.۷۹
یکشنبه ۲ تیر	۴۱	۱۰.۳۰
دو شنبه ۳ تیر	۴۸	۱۲.۰۶
سه شنبه ۴ تیر	۳۷	۹.۳۰
چهارشنبه ۵ تیر	۳۸	۹.۵۵
پنجشنبه ۶ تیر	۲۴	۶.۰۳
جمعه ۷ تیر	۳	۰.۷۵
شنبه ۸ تیر	۶	۱.۵۱
یکشنبه ۹ تیر	۳۱	۷.۷۹
دو شنبه ۱۰ تیر	۲۶	۶.۵۳
سه شنبه ۱۱ تیر	۲۴	۶.۰۳
چهارشنبه ۱۲ تیر	۳۷	۹.۳۰
پنجشنبه ۱۳ تیر	۲۳	۵.۷۸
جمعه ۱۴ تیر	۷	۱.۷۶
شنبه ۱۵ تیر	۲۲	۵.۵۳
کل	۳۹۸	۱۰۰.۰۰

جدول شماره ۱۰ بیانگر فراوانی تاریخ درج مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی است و نشان می‌دهد از میان روزهای مورد مطالعه در این پژوهش به ترتیب روزهای سوم، دوم، پنجم، دوازده، چهارم تیر ماه روزهایی هستند که بیشترین مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی بازنمایی شده‌اند. لازم به ذکر است برای این بررسی نیمه نخست تیر ماه ۱۳۹۸ به عنوان بازه زمانی مورد مطالعه در نظر گرفته شده و هدف از انتخاب این تاریخ اهمیت یافتن بحث آسیب‌های اجتماعی برای مسئولین و دست‌اندرکاران حوزه رسانه و مسائل اجتماعی است.

جدول شماره ۱۱. بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در تیترو روزنامه‌ها

تیترو اول	فراوانی	درصد
تیترو اول است	۰	۰.۰۰
تیترو اول نیست	۹۳	۱۰۰
کل	۹۳	۱۰۰

جدول شماره ۱۱ بیانگر بازنمایی آسیب‌های اجتماعی در تیترو اول روزنامه‌های رسانه‌های مورد بررسی است. داده‌های جدول نشان می‌دهد که از میان ۹۳ مطلبی که در خصوص آسیب اجتماعی در روزنامه‌های مورد بررسی چاپ و منتشر شده هیچ مطلبی با عنوان آسیب اجتماعی به عنوان تیترو اول روزنامه نیست، به عبارت بهتر هیچ کدام از روزنامه‌های مورد بررسی موضوع آسیب‌های اجتماعی را به عنوان تیترو اول خود در بازه زمانی مورد مطالعه انتخاب نکرده‌اند.

جدول شماره ۱۲. فراوانی استفاده از تصویر

تصویر	فراوانی	درصد
بدون تصویر	۳۹	۹.۸۰
تزیینی	۱۲۵	۳۱.۴۱
گوینده مطلب	۱۰۸	۲۷.۱۴
متن محور	۱۱۱	۲۷.۸۹
طرح گرافیکی	۱۵	۳.۷۷
کل	۳۹۸	۱۰۰

جدول شماره ۱۲ بیانگر استفاده از جاذبه‌های تصویری در مطالب مربوط به آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد مطالعه است. ۳۱/۴۱ درصد از مطالب با تصاویر تزیینی ارائه شده‌اند. ۲۷/۸۹ درصد مطالب با تصویر متن محور در رسانه‌های مورد بررسی چاپ و منتشر شده است. همچنین در ۲۷/۱۴ درصد از مطالب تصاویر گوینده مطلب استفاده شده است.

جدول شماره ۱۳. فراوانی منبع مطالب

منبع	فراوانی	درصد
تولیدی روزنامه‌نگار	۲۳۵	۵۹.۰۵
تولیدی کارشناس	۴۲	۱۰.۵۵
اقتباس از روزنامه‌ها	۲۵	۶.۲۸
اقتباسی از خبرگزاری یا پایگاه خبری	۹۶	۲۴.۱۲
کل	۳۹۸	۱۰۰

جدول شماره ۱۳ فراوانی منابع ذکر شده در مطالب مورد بررسی را نشان می‌دهد. براساس داده‌های جدول سازمان بیش از نیمی از مطالب یا به طور دقیق‌تر ۵۹/۰۵ درصد از مطالب تولیدی خبرنگاران رسانه بوده است. مطالب اقتباسی از خبرگزاری یا پایگاه‌های خبری با اختصاص ۲۴/۱۲ درصد رتبه دوم جدول را دارا است. مطالب تولیدی کارشناس رسانه با کسب ۱۰/۵۵ درصد در رتبه بعدی جدول قرار گرفته است.

جدول شماره ۱۴. فراوانی ذی‌نفعان آسیب‌های اجتماعی

درصد	فراوانی	ذی‌نفع
۶.۲۸	۲۵	بدون ذی‌نفع
۱۸.۸۴	۷۵	سازمان بهزیستی
۱۳.۰۷	۵۲	استانداری و فرمانداری
۸.۲۹	۳۳	شهرداری و شورای شهر
۸.۰۴	۳۲	قوه قضائیه
۷.۷۹	۳۱	سازمان‌های مردم‌نهاد
۷.۵۴	۳۰	نهادهای و سازمان‌های نظامی
۷.۲۹	۲۹	نهاد ریاست جمهوری
۵.۷۸	۲۳	مجلس شورای اسلامی
۴.۷۷	۱۹	شورای مبارزه با مواد مخدر
۳.۵۲	۱۴	وزارت علوم، فناوری و تحقیقات
۲.۷۶	۱۱	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲.۲۶	۹	وزارت آموزش و پرورش
۱.۰۱	۴	وزارت ورزش و جوانان
۰.۷۵	۳	حوزه علمیه و نهادهای مذهبی
۰.۷۵	۳	نهادهای و سازمان‌های رسانه‌ای
۰.۵۰	۲	وزارت راه و شهرسازی
۰.۲۵	۱	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۰.۲۵	۱	وزارت کار و رفاه اجتماعی
۰.۲۵	۱	سازمان تامین اجتماعی
۱۰۰	۳۹۸	کل

جدول شماره ۱۴ سازمان‌های ذی‌نفع در مطالب مورد بررسی را نشان می‌دهد. براساس داده‌های جدول سازمان بهزیستی و استانداری و فرمانداری به ترتیب رتبه‌های اول و دوم جدول را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین آمار بیانگر آن است که شهرداری و شورای شهر، قوه قضائیه، سازمان‌های مردم‌نهاد، نهادهای و سازمان‌های نظامی و نهاد ریاست جمهوری، به ترتیب رتبه‌های بعدی جدول را به خود اختصاص داده و به عنوان سازمان‌های ذی‌نفع شناخته شده‌اند. نکته قابل تامل اینکه ارقام جدول حاکی از آن است که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی با ۰/۲۵ درصد به عنوان کمترین سازمان‌های ذی‌نفع در مطالب مورد بررسی شناخته شده‌اند.

جدول شماره ۱۵. رویکرد مطالب به سیاست‌های دولت در زمینه آسیب اجتماعی

درصد	فراوانی	رویکرد
۸.۰۴	۳۲	نگاه مثبت به دولت در حل آسیب‌های اجتماعی
۱۹.۶۰	۷۸	نگاه منفی به دولت در حل آسیب‌های اجتماعی
۷۲.۳۶	۲۸۸	بدون قضاوت ارزشی نسبت به دولت
۱۰۰	۳۹۸	کل

جدول شماره ۱۵ بیانگر رویکرد ارزشی مطالب نسبت به سیاست‌های دولت در قبال آسیب‌های اجتماعی در رسانه‌های مورد بررسی است. بر اساس نتایج آماری جدول رتبه نخست مربوط است به مطالب با رویکرد بدون قضاوت ارزشی نسبت به دولت در قبال آسیب‌های اجتماعی است. میان رتبه اول و دوم جدول اختلاف قابل ملاحظه‌ای مشاهده می‌شود به طوری که مطالب با رویکرد ارزشی نگاه منفی به دولت در حل آسیب‌های اجتماعی رتبه دوم جدول را به خود اختصاص داده است.

جدول شماره ۱۶. رویکرد دولت به تفکیک آسیب‌های اجتماعی

کودکان کار	مفاسد اخلاقی	حاشیه نشینی	اعتیاد	طلاق	رویکرد
۱۰.۱۴	۰.۰۰	۸.۵۷	۸.۳۳	۷.۳۲	نگاه مثبت به دولت در حل آسیب‌های اجتماعی
۳۰.۴۳	۱۰	۴۵.۷۱	۱۴.۵۸	۱۳.۴۱	نگاه منفی به دولت در حل آسیب‌های اجتماعی
۵۹.۴۲	۹۰	۴۵.۷۱	۷۷.۰۸	۷۹.۲۷	بدون قضاوت ارزشی نسبت به دولت
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل

جدول شماره ۱۶ بیانگر رویکرد ارزشی مطالب نسبت به سیاست‌های دولت به تفکیک آسیب‌های اجتماعی را نشان می‌دهد. ارقام جدول فوق در نگاه منفی به سیاست‌های دولت در قبال حل آسیب‌های اجتماعی گویای آن است که، رتبه اول و دوم با کسب ۴۵/۷۱ درصد به سیاست‌های دولت در حل مشکلات مربوط به حاشیه نشینی و ۳۰/۴۳ درصد نسبت به سیاست‌های دولت در قبال کودکان کار در رسانه‌های مورد بررسی چاپ و منتشر شده است.

جدول شماره ۱۷. بازنمایی نگاه دولت به حل آسیب‌های اجتماعی به تفکیک رسانه

رسانه	نگاه مثبت به دولت	نگاه منفی به دولت	بدون قضاوت ارزشی	کل
روزنامه جمهوری اسلامی	۰	۰	۱	۱
روزنامه صدای اصلاحات	۰	۲	۴	۶
روزنامه مردم‌سالاری	۱	۱	۲	۴
روزنامه فرهیختگان	۱	۰	۰	۱
روزنامه ابتکار	۱	۳	۴	۸
روزنامه جوان	۰	۰	۱	۱
روزنامه خراسان	۱	۵	۶	۱۲
روزنامه آرمان	۰	۵	۴	۹
روزنامه اطلاعات	۰	۱	۴	۵
روزنامه ایران	۰	۳	۱۳	۱۶
روزنامه آفتاب‌یزد	۱	۲	۶	۹
اعتماد	۰	۱	۱	۲
شرق	۰	۳	۳	۶
جام جم	۰	۰	۲	۲
همشهری	۰	۴	۷	۱۱
کیهان	۰	۰	۰	۰
خبرگزاری ایرنا	۴	۴	۳۱	۳۹
خبرگزاری مهر	۱	۱	۱۹	۲۱
خبرگزاری تسنیم	۶	۲۲	۱۸	۴۶
خبرگزاری ایسنا	۹	۱۰	۱۰۷	۱۲۶
پایگاه خبری الف	۲	۱	۵	۸
پایگاه خبری خبرآنلاین	۱	۱	۶	۸
پایگاه خبری عصرایران	۴	۹	۲۴	۳۷
پایگاه خبری تابناک	۰	۰	۲۰	۲۰
کل	۳۲	۷۸	۲۸۸	۳۹۸

جدول شماره ۱۷ بیانگر رویکرد ارزشی مطالب نسبت به سیاست‌های دولت در رسانه‌های مورد بررسی است. بر اساس نتایج آماری جدول، از میان روزنامه‌های مورد بررسی خراسان، آرمان و همشهری روزنامه‌هایی هستند که بیشترین مطالب با نگاه منفی نسبت به سیاست‌های دولت در قبال حل آسیب‌های اجتماعی دارند. از میان خبرگزاری‌های مورد مطالعه در این پژوهش تسنیم، ایسنا و از میان پایگاه‌های خبری و تحلیلی عصرایران بیشترین مطالب با نگاه منفی نسبت به سیاست‌های دولت در قبال حل آسیب‌های اجتماعی دارند. در ارزیابی ستون نگاه مثبت رسانه‌ها به سیاست‌های دولت در قبال آسیب‌های اجتماعی ارقام گویای آن است که خبرگزاری‌های ایسنا، تسنیم و ایرنا بیشترین مطالب با نگاه مثبت به سیاست‌های دولت در قبال حل آسیب‌های اجتماعی را منتشر کرده‌اند.